

Regeringens proposition 1996/97:98

Höjd lotteriskatt

Prop.
1996/97:98

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 6 mars 1997

Lena Hjelm-Wallén

Thomas Östros
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i lagen (1991:1482) om lotteriskatt. Enligt förslaget höjs skattesatsen för lotteriskatt med en procentenhet, från 35 till 36 procent. Vidare föreslås att lotteriskatt tas ut på insatserna efter avdrag för den faktiska utdelningen till vinnarna i lotteriet, i stället för, enligt nu gällande lag, på insatserna efter avdrag för vinster enligt en fastställd vinstplan.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1997.

Innehållsförteckning

Prop. 1996/97:98

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	3
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Lotteriskatten höjs	6
5	Författningskommentarer	10
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 mars 1997 . .	11

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1996/97:98

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1482) om lotteriskatt.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1991:1482) om lotteriskatt

Härigenom föreskrivs beträffande lagen (1991:1482)

dels att 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 5 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Lotteriskatt skall betalas enligt denna lag till staten för svenskt lotteri.

Skatt tas ut med 35 procent av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinsterna *enligt vinstplan eller annat beslut om att viss andel av insatserna skall utbetalas som vinster* avräknats från de sammanlagda insatserna.

Skatt tas ut med 36 procent av den behållning som återstår sedan de till *vinnarna i lotteriet utbetalade* sammanlagda vinsterna avräknats från de sammanlagda insatserna.

Med utbetalade vinster avses de vinster som betalats ut inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde.

Skatt skall inte betalas för

1. sådant lotteri som avses i lagen (1972:820) om skatt på spel,
2. sådant lotteri som avses i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.,
3. vinstdragning på här i landet utfärdade premieobligationer,
4. lotteri som har anordnats av sådan sammanslutning som avses i 15 § lotterilagen (1994:1000),
5. lotteri som har anordnats av Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Aktiebolaget Tipstjänst eller det av staten ägda bolag som äger aktierna i dessa bolag, eller
6. lotteri där vinsterna inte utgörs av pengar.

Beteckningen lotteri har samma betydelse i denna lag som i 3 § lotterilagen (1994:1000).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:98

¹ Senaste lydelse 1996:588

5 §

*I deklaration som avser lotteri-
skatt skall för varje redovis-
ningsperiod redovisas*

*1. skillnaden mellan de sam-
manlagda insatserna och de
sammanlagda vinsterna enligt
vinstplan eller annat beslut om
att viss andel av insatserna
skall betalas ut som vinster,
och*

*2. de vinster som inte har
blivit utbetalda inom 90 dagar
från skattskyldighetens inträde.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 1996/97:98

Under början av 1990-talet genomfördes en spelskatteutredning (SOU 1990:56). Denna utredning utgjorde underlag till riksdagens beslut om en lotteriskattelag (prop. 1991/92:1, bet. 1991/92:SkU1, rskr. 1991/92:9). Lotteriskattelagen innebar en förändrad och likformig beskattning av de tre statligt styrda spelbolagen, AB Trav och Galopp (ATG), Svenska Penninglotteriet AB (Penninglotteriet) och AB Tiptjänst (Tiptjänst). Skatten har, sedan lagen trädde i kraft den 1 januari 1992, varit 35 procent av omsättningen efter avdrag för vinsterna enligt vinstplan.

I oktober 1995 överlämnade en arbetsgrupp inom Finansdepartementet rapporten De statligt styrda spelbolagens koncessioner och organisation m.m. (Ds 1995:61) till finansministern. Rapportens förslag rörde de spelmarknadsfrågor som då handlades inom Finansdepartementet, dvs. de statligt styrda spelbolagen, dess koncessioner och skattevillkor m.m. Rapporten ledde till sammanslagningen av de statligt ägda Penninglotteriet och Tiptjänst (prop. 1995/96:169, bet. 1995/96:FiU14, rskr. 1995/96:248). Dessutom lämnade regeringen i beslut den 12 september 1996 det sammanslagna Penninglotteriet/Tiptjänst ett nytt tillstånd att anordna lotterier samt i beslut den 19 december 1996 ATG förnyat tillstånd att anordna vadhållning i samband med hästtävlingar m.m.

I Finansdepartementets rapport presenterades ATG:s förutsättningar på marknaden och dess goda utveckling. Arbetsgruppen ansåg att hästsporten genom ATG borde bidra ytterligare till statens och folkrörelsernas finansiering från spelmarknaden antingen genom höjda skatter eller genom att begränsa ATG:s möjligheter på marknaden. Mot bakgrund av detta föreslog arbetsgruppen att regeringen i tillståndet till ATG skulle slopa bolagets möjlighet att innehålla vinstmedel vissa veckor för utlottning vid senare spelomgångar, s.k. Jackpots. Rapporten har remissbehandlats. En sammanställning över remissinstanserna och deras yttranden finns i prop. 1995/96:169, bilaga 2.

Under hösten 1996 har diskussioner pågått mellan ATG:s ägare Svenska travsportens centralförbund (STC) och Svenska galoppsportens centralförbund (SGC) samt företrädare för staten i syfte att träffa ett nytt flerårsavtal mellan parterna. I diskussionerna har ATG:s goda ekonomiska utveckling och det statsfinansiella läge Sverige befinner sig i berörts. Den 16 december 1996 träffades ett avtal som blev gällande i och med regeringens godkännande i regeringsbeslut den 19 december 1996.

Mot bakgrund av den tidigare nämnda rapporten och det i december 1996 ingångna avtalet mellan staten och STC/SGC lämnas i propositionen förslag på vissa ändringar i lagen om lotteriskatt.

Normalt remissförfarande har bedömts vara obehövligt då det är fråga om begränsade tekniska frågor. Beredningskravet har uppfyllts genom att ett utkast till proposition sänts för synpunkter till Riksskatteverket och ATG. De synpunkter som inkommit behandlas i avsnitt 4.

Lagrådet

Lagförslaget avser ändrad skattesats och andra justeringar av tekniskt sett enkel beskaffenhet. Förslaget är enligt regeringens bedömning därför av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Lotteriskatten höjs

Regeringens förslag: Skattesatsen för lotteriskatt höjs med en procentenhet till 36 procent. Skatten tas ut på insatserna efter avdrag för vad som utbetalts till vinnarna i lotteriet.

Med utbetalade vinster skall anses de vinster som betalats ut inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde, dvs. 90 dagar från vinstdragningen. Skatten skall redovisas i två delar. Redovisningen skall ske av dels sammanlagda vinster efter avdrag för vinster enligt fastställd vinstplan, dels för de vinster som inte blivit utbetalda inom 90 dagar efter skattskyldighetens inträde.

Bakgrunden till regeringens förslag: Regler om lotterier finns i lotterilagen (1994:1000), senast ändrad (1996:1168). Med lotterier avses enligt denna lag en verksamhet där en eller flera deltagare, med eller utan insats, kan få en vinst till ett högre värde än vad var och en av de övriga deltagarna kan få. Till lotteri hänförs lottning, gissning, vadhållning och liknande förfarande, marknads- och tivolinöjen samt bingospel, automatspel, roulettspel, tärningsspel, kortspel, kedjebrevsspel och liknande spel. Begreppet lotteri har alltså här en vidare omfattning än vad det har i allmänhet och omfattar även t.ex. vadhållning på hästar.

På lotteri- och spelmarknaden verkar, sedan Penninglotteriet och Tipstjänst slagits samman, dess moderbolag AB Svenska Spel, som är helägt av staten, samt AB Trav och Galopp (ATG), som ägs av Svenska travsportens centralförbund (STC) och Svenska galoppsportens centralförbund (SGC). Dessa bolag har tillstånd av regeringen att bedriva olika former av spel och lotterier. I tillstånden definieras bl.a. tillåtna spelformer och dess vinstandelar.

Dessutom finns på spelmarknaden ideella föreningar som bedriver allmännyttig verksamhet och som enligt lotterilagen har fått tillstånd av myndighet (i undantagsfall av regeringen) att anordna egentligt lotteri eller bingo. Bland annat bedrivs spelet Bingolotto på detta sätt. Slutligen finns företag som av myndighet fått tillstånd enligt lotterilagen att i kommersiellt syfte anordna kasinospel på restauranger.

Skattepliktiga lotterier beskattas enligt olika lagar beroende på vilken typ av spel eller lotteri det är frågan om och vem som arrangerar spelet. Enligt lagen (1991:1482) om lotteriskatt, senast ändrad (1996:588), skall lotteriskatt betalas till staten för svenskt lotteri. Ideella föreningar som har till huvudsakligt syfte att bedriva allmännyttig verksamhet är undantagna från lotteriskatt. Även de lotterier som har anordnats av det av staten ägda bolag som äger aktierna i Svenska Penninglotteriet AB och AB Tipstjänst, dvs. AB Svenska Spel, är sedan 1 januari 1996 undantagna från lotteriskatt (prop. 1995/96:169, bet. 1995/96:FiU14, rskr. 1995/96:248). Vid årsskiftet 1996/1997 var det därför endast en lotterianordnare som betalade lotteriskatt, AB Trav och Galopp.

För roulette, kortspel och tärningsspel regleras beskattningen av lagen (1972:820) om skatt på spel. Skatt utgår med ett fast belopp per bord och månad.

Bankernas vinstsparande, de s.k. miljon- och vinnarkontona, beskattas enligt lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande med 30 procent av lotterivinstens värde.

AB Svenska Spel och ATG är vidare frikallade från skattskyldighet för all annan inkomst än inkomst av näringsverksamhet som hänför sig till innehav av fastighet, 7 § 4 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

AB Trav och Galopp

Aktierna i ATG ägs till 90 procent av STC och till 10 procent av SGC. I avtal mellan svenska staten och STC/SGC anges riktlinjerna för ATG:s totalisatorverksamhet i samband med hästtävlingarna. Avtalet reglerar bl.a. ansvarsfördelningen mellan ATG och trav- och galoppSPORTENS organisationer, villkor för totalisatorspel på de enskilda banorna samt regeringens rätt att utse fyra av styrelsens åtta ledamöter, däribland ordföranden som har utslagsröst.

Vinnarnas andel (vinstandelen) i ATG:s olika spel regleras i tillstånden och varierar mellan 65 och 80 procent.

ATG:s vinst sedan lotteriskatten betalats går till hästsporten. År 1995 omsatte ATG 8 780 miljoner kronor och betalade 886 miljoner kronor i lotteriskatt, enligt bolagets årsredovisning. Resursöverföringen till sporten var för år 1995 1 222 miljoner kronor och bolagets oinlösta vinster och bråkdelar var 60 miljoner kronor. Enligt preliminära uppgifter från ATG översteg omsättningen 1996 nio miljarder kronor.

Principen för beskattning av vinster i totalisatorspel på hästar har ändrats ett antal gånger sedan ATG bildades år 1973. Vid ATG:s bildande betalade bolaget ca tolv procent av spelets årsomsättning i skatt. År 1976 sänktes skattesatsen till tio procent av omsättningen. År 1984 gjordes skattesystemet om helt. Den gamla omsättningsskatten ersattes med en totalisatorskatt, som utgick med elva procent av de sammanlagda insatserna upp till ett visst grundbelopp (3 500 mkr år 1990) och med åtta procent av den överstigande omsättningen. Eftersom

omsättning under denna tidsperiod översteg grundbeloppet var den faktiska lotteriskatten fortfarande ca tio procent av omsättningen.

Den 1 januari 1992 trädde den nu gällande lagen (1991:1482) om lotteriskatt i kraft, vilken innebär att lotteriskatt betalas med 35 procent av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinsterna enligt vinstplan avräknats från de sammanlagda insatserna (bruttoöverskottet). Beräknad i förhållande till omsättningen var den faktiska skatten som ATG betalade år 1992 och 1993 enligt lotteriskattelagen något under tio procent, för att år 1994 och 1995 vara tio procent.

I avtalet, som träffades den 16 december 1996 mellan ATG:s ägare och företrädare för staten, enades parterna om ett åtgärds paket som kommer att innebära att statens totala inkomster från trav- och galoppsporten ökar. Bland annat fastslogs att STC och SGC, mot bakgrund av de diskussioner som föregått undertecknandet av avtalet, är införstådda med att regeringen i proposition till riksdagen under våren 1997 föreslår en höjning av lotteriskatten från 35 till 36 procent med verkan från den 1 juli 1997. STC och SGC är vidare införstådda med att regeringen föreslår en ändring av skatteunderlaget så att skatt tas ut på den behållning som återstår sedan de sammanlagda, utbetalda vinsterna avräknats från de sammanlagda insatserna.

Skälen för regeringens förslag: Från det statligt ägda AB Svenska Spel får staten intäkter i form av bolagets hela överskott. Från ATG får staten intäkter endast i form av lotteriskatt, medan överskottet går till annat ändamål. Den gällande lotteriskattesatsen om 35 procent bestämdes för att ge staten en lämplig andel i ATG:s resultat (prop. 1991/92:1, bet. 1991/92:SkU1, rskr. 1991/92:9). Skattesatsen bör även fortsättningsvis bestämmas så att den ger staten en lämplig andel i ATG:s resultat. Med nuvarande omfattning av ATG:s spelverksamhet är, enligt regeringens bedömning, en skattesats om 36 procent lämplig, beräknad på nedan föreslaget skatteunderlag.

Gällande lotteriskattelag föregicks av utredningen Skatt på lotterier och spel (SOU 1990:56). När man i utredningen föreslog att lotteriskatten skulle beräknas med utgångspunkt från bolagets bruttoöverskott, i stället för som tidigare från bolagets omsättning, fick man ta ställning till vad som skulle avses med detta överskott. Skulle man med bruttoöverskottet avse skillnaden mellan omsättningen och i förväg fastställd vinståterbetalningsprocent för de olika spelformerna eller skulle man räkna med de faktiskt utbetalda vinsterna och således ta hänsyn till oinlösta vinster och bråkdelar?

Utredningen föreslog att lotteriskatten skulle beräknas på ett underlag baserat på faktiskt utdelade vinster till vinnarna. En sådan ordning ansågs överensstämma med vad som är normalt på skatteområdet när det gäller skatteberäkningar. Utredningen ansåg inte att det fanns tillräckliga skäl att avvika från gängse ordning i detta fall, trots att en beräkning på grundval av den fastställda vinståterbetalningsprocenten ansågs vara att föredra från praktisk utgångspunkt.

I propositionen till riksdagen (prop. 1991/92:1) frångick dock regeringen utredningens förslag och föreslog istället av praktiska skäl en

beskattning där avdrag medges för vinster enligt fastställd vinstplan eller motsvarande.

Eftersom ATG:s oinlösta vinster och bråkdelar nu uppgår till betydande belopp, som med gällande rätt undgår beskattning och mot bakgrund av avtalet mellan staten och STC/SGC, föreslår regeringen att lotteriskatt skall tas ut på insatserna efter avdrag för faktisk utdelning till vinnarna i lotteriet.

ATG betalar ut vinst till och med den trettionde dagen efter tävlingsdagen, vilket man upplyser spelarna om på spelkvitton och i vadhållningsbestämmelser. En spelare kan få sin vinst trots att preskriptionstiden gått ut om han skickar en anmälan om detta till ATG samt visar upp ett vinstberättigande spelkvitto. ATG behandlar de ansökningar som inkommer efter att preskriptionstiden gått ut mycket välvilligt och betalar oftast ut vinsten.

ATG har framfört att man anser att lotteriskattelagen bör anpassas till de rutiner bolaget idag tillämpar för utbetalning av oinlösta spelvinster. Rutinerna innebär att ATG efter utredning om att spelvinsten är korrekt regelmässigt betalar ut även äldre vinster. En beskattning av sådana utbetalningar anser bolaget ej vara skälig, ej heller att införa en hårdare tillämpning av reglerna mot spelarna.

I tillståndet till det statligt ägda spelbolaget AB Svenska Spel anger regeringen att en vinnare skall ha möjlighet att hämta ut sin vinst under minst tre månader efter dragning eller motsvarande.

Normalt borde med faktisk utbetalning menas vad som betalats ut innan preskriptionstiden gått till ända, dvs. i ATG:s fall efter 30 dagar. Som framgått ovan har dock ATG valt att tillämpa generösa utbetalningsregler. Enligt regeringens bedömning är det därför skäligt att ge bolaget möjlighet att få avräkna vinster från överskottet under tre månader efter tävlingsdagen.

Mot bakgrund av detta bör med faktisk utdelning till vinnarna, i lotteriskattelagen, förstås vad som utbetalats inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde. Att ett spelbolag, trots att denna tid gått ut, ändå väljer att betala ut vinsten, medför inte att den vinsten får avräknas från överskottet.

Riksskatteverket har ifrågasatt om inte regeln om skattskyldighetens inträde borde ändras så att skattskyldighet inträder dels vid själva vinstdragningen och dels när vinstutbetalningen är avslutad. Regeln återfinns i 3 § lagen (1991:1482) om lotteriskatt och innebär att skattskyldigheten inträder vid vinstdragningen.

Enligt regeringens bedömning finns det inte skäl att dela upp skattskyldighetens inträde utan den bör liksom idag inträda endast vid vinstdragningen. Visserligen vet man inte direkt i samband med vinstdragningen hur mycket skatt som skall betalas in totalt. Någon tvekan föreligger dock inte om hur skatten slutligt skall beräknas. Det finns därför enligt regeringens mening inte någon anledning att ändra på regeln ifråga. Däremot måste det, vilket också föreslås, särskilt regleras hur skatten skall redovisas.

Regeringen föreslår att de nya reglerna skall träda i kraft den 1 juli 1997. Prop. 1996/97:98

Ändringarna beräknas ge ca 45 miljoner kronor årligen i ökad lotteriskatt, varav ca 25 miljoner kronor beror på skattehöjningen med en procentenhet och ca 20 miljoner kronor beror på att skatt tas ut på insatserna efter avdrag för faktisk utdelning till vinnarna i lotteriet.

Förslaget innebär ändringar i 1 § lagen (1991:1482) om lotteriskatt och att en ny paragraf, 5 §, införs.

5 Författningskommentar

1 § Ändringen i *andra stycket* innebär att skatt skall betalas för skillnaden mellan insatserna och vad som faktiskt betalas ut till vinnarna. Även oinlösta vinster ingår således i beskattningsunderlaget.

Det nya *tredje stycket* innebär att avdrag bara medges för vinster som har betalats ut inom 90 dagar från det att skattskyldigheten inträdde. Om den som anordnar lotteri ändå väljer att betala ut vinster efter denna period medför det inte rätt till avdrag.

5 § Vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde är intäkterna kända. Vilka vinster som faktiskt kommer att få avräknas från intäkterna är inte kända förrän 90 dagar gått från skattskyldighetens inträde. Av den anledningen krävs en särskild reglering av hur lotterivinstskatten skall redovisas.

Paragrafen innebär att skatten i princip skall redovisas i två delar. För det första skall bruttoöverskottet efter avdrag för vinster enligt fastlagd vinstplan eller annat beslut redovisas för redovisningsperioden, *punkt 1*. Det motsvarar den redovisning som sker med nuvarande regler. För det andra skall redovisning ske av skillnaden mellan vinsterna enligt fastställd vinstplan och vad som faktiskt betalats ut i vinster inom den i 1 § tredje stycket angivna tiden, *punkt 2*. Med andra ord skall redovisning ske av de vinster som under redovisningsperioden inte har blivit utbetalda inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde.

Finansdepartementet

Prop. 1996/97:98

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 mars 1997

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Blomberg, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Lindh, Johansson, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Pagrotsky, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Thomas Östros

Regeringen beslutar propositionen 1996/97:98 Höjd lotteriskatt.